

Raná a klasická
praslovanština.
Hláskové zákony

PALATALIZACE

k, g, ch

x i, e, ě, ɛ, ь, a←ē

PŘEDNÍ

STŘEDNÍ

ZADNÍ

vysoké **i, ь**

y, u, ɯ

středové

ě, e, ɛ

o, ɔ

nízké

a←ē a

PŘEDNÍ

STŘEDNÍ

ZADNÍ

vysoké **i, Ъ**

y, u, ъ

středové

ě, e, ɛ

o, ɔ

nízké

a ← ē a

Palatalizace velár (zadopatrových) **k g ch**

I. palatalizace (~ 400 n.l.), regresivní
k/g/ch + i ь e ę a < ē:

k > č

g > (dž >) ž

ch > š

*pe**ke**ši > pečeši

*člově**ke** > člověče!

*rɔ**ka** > rɔčьka

*kri**kē**tei > kričati

*slū**chē**tei > slyšati

*mo**ge**ši > možeši

*Bo**ge** > Bože!

*no**gь**ka > nožьka

*mlě**ka**нь > mlěčьнь

lit. **ge**ležis – želězo

tichъ // tišina

sněgъ // sněžьнъ

grěchъ // grěšьнъ

pták // ptáček

sluga // služiti

krikъ // kričati

tíha // těžký

druh // družný

sk > šč   zg > ždž/žž

*skedr- > ščedryjь/štědrý

*piskēla > piščala

*skēn- > ščeně/štěně

*bьskētei > bьščati

*zvizgētei > zvižžati

II. palatalizace (~ 600), regresivní

k/g/ch + ě < ai/oi, i < ei:

k > c

g > dz (z)

ch > s (s´)

*na rɔkai > rɔcě

*vъ rokoi > rocě

*językoi > języci

*na věkoi > věcě

*dъvě nogai > nodzě

*o muchai > musě

*rьkoi > rьci!

*rьkoite > rьcěte!

*slugai > sludzě

*kaina > cěna

III. palatalizace, „Baudouinova“, progresivní (její existence je sporná)

ę i/ь + k/g/ch + a u o:

k > c   g > dz (z)

*ǎvīka (lit. avis) > овьса

*dēvika > děvica

*ne-lyga – nelze

*gordīkos > gradьсь

*otīkos > отьсь/otec

*sīrdīko > sьrdьce

*mēsēnkos > mēsęсь/měsíc

*zajēnkos > zajęсь/zajíc

*kuning- > кьнędzь

(lit.) vainīkas – věньсь

(*germ.) pfennīng-, lit. pinigai > pęnędzь

??? -iki-, -ike-, -eke-, ...